

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng Chủ Nhật, ngày 26/04/2026.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

Bài 412: Có danh vọng lợi dưỡng thì phải có thể xả ly được

Chúng ta có nhiều tiền tài, nhiều danh vọng, nhiều của cải thì chúng ta phải có thể xả ly, không đắm chấp vào những thứ đó. Nếu chúng ta đắm chấp thì đó sẽ là chướng ngại. Tiền muôn bạc vạn có nhiều mà khi ra đi chúng ta không hề vương bận thì đó chính là sự tự tại. Phật dạy chúng ta phải biết buông xả, không chấp trước danh vọng lợi dưỡng ở trong tâm vì chính những thứ đó sẽ khiến chúng ta quuyến luyến, gây chướng ngại rất lớn cho mình.

Thế nhưng ở thế gian, Hòa Thượng nói: ***“Người mê hoặc điên đảo thì rất nhiều. Mê hoặc là nhân còn tạo tác tội nghiệp là duyên và kết quả là đọa vào ba đường ác. Người không tin Phật pháp, không tin nhân quả thì rất dễ dàng đọa vào tam đồ, ác đạo. Việc này rất rõ ràng!”*** Chúng ta phải học tập Phật pháp để đạt đến trình độ thấu hiểu sâu sắc, từ đó thật hiểu, thật tin thì mới không thoái tâm. Chúng ta nhìn thấy ở thế gian, người ta tạo ác trùng trùng mà họ vẫn giàu sang, vẫn vinh hiển, vẫn an vui, còn người cả đời tích cực làm thiện, cả đời hy sinh phụng hiến thì họ vẫn khổ đau, vẫn bệnh khổ, vẫn gặp chướng ngại. Việc này sẽ khiến người xung quanh lung lay niềm tin với Phật pháp.

Nhân quả thường thông ba đời. Đời quá khứ chúng ta đã tạo nhân gì, chúng ta không hề nhớ, không hề biết. Có thể chúng ta đến đời này mới gieo nhân thiện, mới làm việc thiện. Ngay trong đời hiện đại, chúng ta cũng đã vô tình tạo ra không ít lỗi lầm, sai phạm. Quá khứ vô cùng, tương lai thì vô tận. Hiểu rõ thì chúng ta mới có thể xây dựng vững chắc tín tâm của mình đối với Phật pháp, đối với nhân quả. Hòa Thượng khẳng định: ***“Nếu không tin nhân quả báo ứng thì vẫn không thể tránh được nhân quả báo ứng. Có thể nói là họ đáng nhận quả báo như thế nào thì vẫn phải nhận quả báo đó, cho nên, người không thấu hiểu chân tướng sự thật, không thấu hiểu nhân quả báo ứng thì thật là đáng thương!”***

Thêm một lần nữa, trong bài học này, Hòa Thượng dạy chúng ta tin vào nhân quả báo ứng. Ai không tin là việc của họ. Họ ngày ngày làm việc ác, làm việc bất

thiện, làm những việc trái với luân thường đạo lý mà họ vẫn an vui thì đó chỉ là sự an vui tạm thời. Còn hiện tại, chúng ta làm việc thiện, làm những việc lẽ nghĩa nhưng chúng ta vẫn bị chướng ngại, vẫn bị khó khăn thì đó chính là quả báo nhiều đời, không phải đời này. Hiểu được như thế, chúng ta vẫn phải tinh tấn, dũng mãnh mà làm, không để thoái tâm. Càng khó khăn, càng chướng ngại thì càng phải xây dựng tín tâm đối với giáo huấn của Phật, đối với nhân quả báo ứng.

Nhân quả báo ứng là quy luật, trồng dưa thì được dưa, trồng đậu thì được đậu, không thể nào khác đi được. Nếu có khác đi là do thổ nhưỡng chưa tốt có thể làm chậm lớn, sản phẩm không tốt, không ngon. Tương tự như vậy, chúng ta gieo nhân thiện lành thì nhất định quả thiện lành sẽ đến với chúng ta. Ngày nay, có mấy người biết nghĩ cho người khác, biết vì người khác mà hết lòng hết dạ? Có thể nói là rất hiếm. Còn người chuyên hại người, làm mọi việc để lợi ích cá nhân thì nơi nơi đều có, nơi nơi đều gặp. Nếu một ngày nào đó, lòng người tro tro như gỗ đá, không còn sự đồng cảm giữa người với người, không còn tương thân tương trợ thì đời sống sẽ rất đáng sợ. Tương lai không xa, điều này sẽ xảy ra.

Hôm tôi ra nước ngoài, tôi gặp một người đi xe lăn ở chung cư, tôi đã gật đầu chào họ. Họ đã rất vui mừng như thể lâu lắm rồi không có ai chào họ. Cách đây một tuần, tôi dẫn đứa nhỏ đi tắm biển thì tôi gặp một bác cao tuổi đang ngồi hóng mát ven biển và tôi chào bác. Bác rất vui vẻ đến nỗi như thể tiếng chào ấy đang kích hoạt điều gì đó trong bác. Bác kể chuyện rất nhiều và biểu hiện rất thân thiện. Qua đây càng thấy cảnh duyên không tốt xấu, tốt xấu chính ở tâm mình. Khi chúng ta chịu mở lòng mình để thiện đãi với tất cả mọi người thì mọi người cũng đối đãi tương tự như vậy với chúng ta.

Hòa Thượng nói: ***“Người không hiểu được chân tướng sự thật, không tin được nhân quả báo ứng là người đáng thương! Ngày nay, người trên toàn thế giới đều đang liều mạng làm tăng trưởng tham sân si. Chẳng những vậy, họ còn không ngừng gia tăng thêm tốc độ để tham sân si mạnh mẽ hơn. Họ không biết được rằng nếu không đoạn trừ tham sân si thì quả báo nhất định là ở ba đường, không có cách gì thoát ra được. Con người sống ở thế gian này đều rất nhiệt tình truy cầu danh vọng lợi dưỡng, truy cầu hưởng thụ năm dục sáu trần.***

Họ đâu có biết được rằng chỉ cần một niệm khởi lên đối với danh vọng lợi dưỡng và năm dục sáu trần thì họ đã đọa lạc rồi.”

Chúng ta không chào hỏi, không quan tâm đến ai thì chẳng ai chào hỏi, quan tâm đến mình. Ngược lại, chúng ta quan tâm đến người thì người cũng quan tâm đến chúng ta. Đây chính là nhân quả báo ứng, nhân thiện lành thì gặt được quả thiện lành. Con người ngày nay đang nỗ lực để làm tăng trưởng tham sân si, thấy người ta tham 10 thì họ phải nỗ lực tham hơn 10. Chỉ cần một niệm khởi lên đối với danh vọng lợi dưỡng và năm dục sáu trần thì con người đã đọa lạc rồi chứ không cần phải tạo ra hành động.

Trên Kinh Phật nói thế gian vô thường, khổ, không, vô ngã thế nhưng con người thường quên việc này dù lâu lâu, cũng có một người thân ra đi khiến chúng ta có tâm phản tỉnh một chút. Tuy nhiên, sự cảnh giác đó nhanh chóng phai pha do bị danh vọng lợi dưỡng che mờ.

Hòa Thượng tiếp lời: ***“Con người ở thế gian rất dễ dàng rơi vào danh vọng lợi dưỡng. Người học Phật, tuy là có danh vọng lợi dưỡng nhưng có thể xả bỏ nó, không để nó ràng buộc trong tâm, như vậy thì mới có cơ may thoát khỏi luân hồi.”*** Còn không xả bỏ danh vọng lợi dưỡng thì đáng luân hồi và sanh tử thế nào thì sẽ sanh tử và luân hồi như thế đó. Ngày ngày chúng ta đều được Hòa Thượng nhắc nhở, vậy mà tâm phản tỉnh của chúng ta còn không cao. Nếu không được nhắc nhở, chúng ta sẽ trở nên vô cảm với những diễn biến xung quanh. Vô cảm là do danh vọng lợi dưỡng đang bủa vây chúng ta, chỉ đến khi cái chết đến rồi, chúng ta mới hốt hoảng lo cứu chữa nhưng không còn kịp nữa.

Hòa Thượng dặn chúng ta phải luôn chủ động, mọi việc cần làm thì phải làm ngay và đến lúc cần ra đi thì ra đi, không nên để rơi vào trạng thái bị động, ngơ ngàng. Trong cuộc sống hiện thực của mình, chúng ta có thể làm được những việc cần làm thì đó thật sự rất tuyệt vời! Con người ngày nay, có rất nhiều người khi chưa học Phật thì họ không có danh vọng lợi dưỡng. Sau khi học Phật, họ có danh vọng lợi dưỡng, để rồi, chính họ bị ràng buộc bởi nó. Họ cảm thấy danh vọng lợi dưỡng quá tuyệt vời nên đắm chấp. Nếu chân thật học Phật, chúng ta sẽ tham thấu, sẽ thấu hiểu lời Phật dạy: ***“Tất cả pháp hữu vi như mộng huyễn bào ảnh.”***

Danh vọng lợi dưỡng phải được xem là công cụ giúp ích chúng sanh chứ chúng ta không xem đây là thứ để chính mình hưởng thụ. Hòa Thượng nhắc nhở rằng: ***“Hoàn cảnh sống của chúng ta hiện nay rất ác liệt (tức là có nhiều sự căm dỗ đối với người tinh tấn tu hành, muốn vượt sanh tử luân hồi). Vì sao vậy? Vì nơi nơi đều có nhân duyên làm chúng ta thoái đạo. Khi chúng ta gặp được thuận cảnh, gặp được người tốt thì tâm tham liền khởi lên nên rất dễ dàng bị thoái chuyển. Khi gặp nghịch cảnh, người ác thì dễ khởi tâm sân hận nên rất dễ bị thoái đạo. Cảnh duyên để chúng ta tiến đạo thì ít mà cảnh duyên để chúng ta chướng ngại tâm thanh tịnh của mình thì quá nhiều,”***

Tâm ưa thích hay tâm sân hận chán ghét chính là sự thoái đạo. Cảnh duyên chướng ngại tâm thanh tịnh thì quá nhiều, vậy thì làm sao chúng ta có được thành tựu? Hơn 10 ngày nay, chúng ta đang hộ niệm cho một người nhưng có thể nói rằng rất khó để họ giữ được chánh niệm, giữ được một niệm ***“A Di Đà Phật”*** sau cùng. Bên ngoài, mọi người sẵn sàng tạo duyên thiện lành tốt nhất cho người sắp lâm chung nhưng người trong nhà thì vẫn không thể xả được, vẫn là đấm cháp, vẫn là Ái Biệt Ly Khổ. Dù có đấm cháp thì người lâm chung vẫn phải ra đi bởi con người đã nằm trong quy luật sanh tử rồi. Hôm nay chưa ra đi thì ngày mai cũng ra đi. Ngày mai chưa ra đi thì ngày kia sẽ ra đi.

Đây là quy luật! Nhưng vì sao họ chưa tham thấu được quy luật này? Là vì tình chấp. Tình huống thật là trớ trêu khi bản thân họ tương lai cũng sẽ phải ra đi nhưng đối với người họ thương, họ lại không muốn người ấy phải chết. Họ tưởng họ sống được mãi sao? Họ rồi cũng sẽ chết bởi chẳng ai thoát được cảnh ***“Sinh Lão Bệnh Tử”***. Lúc người ta chưa chết thì cản trở như vậy, đến khi người ta ra đi rồi, có người, chẳng phải ba năm hay ba tháng mà có khi chỉ ba ngày sau là đã quên hết mọi chuyện. Đây chính là đang tạo ra hoàn cảnh ác liệt làm chướng ngại người lâm chung. Người lâm chung thì muốn ra đi nhưng người xung quanh thì lại níu kéo lại khiến người lâm chung khởi tình chấp. Như vậy, đi lên sẽ không được, liền bị kéo xuống luôn. Đây chính là oan gia trái chủ nên họ mới làm như vậy.

Cho nên chúng ta phải tham thấu điều này. Vì tình chấp mà chính mình có thể cản trở việc vãng sanh của người ta. Đó là chưa nói đến việc chúng ta dầy dụa, còn nắm tay nắm chân người sắp lâm chung rồi bảo họ đừng chết. Thật ra,

chúng ta không hiểu rằng, tâm lý của người lâm chung chính là không muốn chết nhưng sự thật là họ không thể sống được nữa.

Hòa Thượng nói: ***“Tu hành không dễ gì thành tựu nên chướng ngại càng ít thì càng tốt. Phật vì chúng ta mà nói ra pháp môn Tịnh Độ. Đó là ân đức rất thù thắng. Vì sao vậy? Vì pháp môn này tương đối dễ dàng thành tựu. Đối với người có chướng ngại nhiều thì họ có được sự giúp đỡ rất lớn.”*** Chướng ngại càng nhiều thì ra đi càng khó. Chúng ta muốn giữ tâm thanh tịnh nhưng người ta không để cho chúng ta giữ tâm thanh tịnh. Họ vẫn bày tỏ sự sâu khổ bi thương để lôi chúng ta vào con đường sanh tử luân hồi, chẳng giúp ích gì cho người lâm chung. Người có nhiều chướng ngại, chỉ cần buông xuống vạn duyên, nắm giữ một câu ***“A Di Đà Phật”*** thì đây là sự giúp đỡ rất lớn. Khi toàn thân ở phút lâm chung đau đớn vạn lần, chỉ cần giữ chặt một câu ***“A Di Đà Phật”*** là có thể tự mình dẫn lối, soi đường cho mình đi. Người bên ngoài không thể giúp gì được. Cho nên, tuổi trẻ thì phải cố gắng luyện binh bằng cách duy trì thời khóa tu hành nghiêm túc. Để đến lúc chỉ có một mình, thì hãy tự mình cứu lấy chính mình, hoàn toàn dựa vào chính mình, không dựa vào ai khác.

Rõ ràng là cảnh duyên bên ngoài rất phức tạp, người thương người ghét, người chánh niệm, người tạp niệm, khiến sóng âm xung quanh người lâm chung rất bao chao, xao động, khiến người lâm chung làm sao có thể chịu được. Hòa Thượng chỉ dạy rằng hoàn cảnh sống của chúng ta hiện nay rất ác liệt vì nơi nơi đều có nhân duyên làm chúng ta thoái đạo. Cho nên, chúng ta càng phải dũng mãnh hơn, nỗ lực hơn, tinh tấn hơn, để khi còn lại một mình, chúng ta mới đủ sức để chiến đấu với mọi sự chướng ngại từ cảnh duyên bên ngoài.

Bài học hôm nay, Hòa Thượng nói rằng nếu chúng ta có danh vọng lợi dưỡng mà có thể xả ly được thì đó mới là chân thật có công phu. Nếu không xả ly được danh vọng lợi dưỡng, vẫn là dính chặt với tập khí này, vẫn là không xả bỏ tiền tài, tình thân vào phút lâm chung thì dù không muốn chết chúng ta vẫn phải chết và chính sự dính mắc ấy sẽ khiến chúng ta khổ không gì bằng. Lúc này, chúng ta không chỉ khổ vì phải xả thân, mà còn khổ vì phải xả tiền tài, vật chất, khổ vì phải bỏ đi người thân nhất của mình nữa. Với tâm sâu khổ này, chúng ta sẽ đi vào tam đồ ác đạo.

Trên Kinh A Di Đà nói rất rõ ràng rằng khi lâm chung, chỉ cần niệm được từ 1 đến 10 niệm danh hiệu “**A Di Đà Phật**” thì Phật A Di Đà và thánh chúng sẽ đến tiếp dẫn vãng sanh. Quan trọng là chúng ta có giữ được một niệm “**A Di Đà Phật**” không hay là chúng ta chỉ chấp vào niệm tiền của, vật chất, tình thân? Nếu như thế chúng ta không thể giữ được chánh niệm. Bình thường có thể chúng ta niệm Phật rất tốt nhưng vào giờ phút lâm chung, chúng ta lại không niệm Phật mà niệm thương, niệm ghét, niệm tiền v...v. Đây là chỗ mà chúng ta phải hết sức phản tỉnh. Những thứ danh vọng lợi dưỡng, ý niệm tự tư tự lợi, ý niệm hưởng thụ năm dục sáu trần, tham sân si chính là đại bệnh của mỗi chúng ta và đó là những thứ khiến chúng ta bị đọa lạc./.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!